

Utbildningsinspektion i Lunnaskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Lunnaskolan.....	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Lunnaskolan och besökt skolan den 16 och 17 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades elever, personal, rektorn och biträdande rektorn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i flertalet årskurser och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifterna i rapporten.

Beskrivning av skolan

Lunnaskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	75
Grundskola	259

Källa: *Lunnaskolans statistik*

Utbildningen vid Lunnaskolan omfattar förskoleklass och grundskola för årskurserna 1–5. Vid Lunnaskolan finns även obligatorisk särskola för årskurserna 1–6. Denna verksamhet bedöms i en särskild verksamhetsrapport.

Fritidshem för elever i förskoleklass och årskurserna 1–3 finns vid skolan och fritidsklubb för elever i årskurserna 4–5 i närområdet. Denna verksamhet bedöms i en särskild verksamhetsrapport.

Lunnaskolan tillhör ett skolområde kallat Landvetterområdet. Landvetter ligger nära Göteborg, i ett naturskönt och kuperat landskap med närhet till sjöar och friluftsliv.

Bedömningar

Samlad bedömning

Utifrån intervjuer och observationer bedömer inspektörerna att eleverna trivs på skolan och att de känner sig trygga.

Skolan måste dock utveckla sitt arbete med att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. För att kunna bedöma vilka insatser som behövs är det viktigt att rektorn skaffar sig kunskap om skolans resultat. Enligt inspektörernas bedömning är kvalitetsredovisningen inte ett levande dokument för utvecklingsarbetet på skolan. Kvalitetsredovisningen kan utvecklas att bättre ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap.1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.2 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Eleverna får inte undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap före utgången av årskurs 5 vilket medför att de inte ges möjlighet att nå målen i ämnet för årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplaner för grundskolan och bilaga 3 till skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Pedagogisk samverkan mellan grundskolans årskurser bör förbättras för att stödja elevernas långsiktiga lärande och utveckling för att nå målen samt underlätta övergångar.
- Skolan bör arbeta för att öka elevernas inflytande över undervisningen.
- Elevernas kännedom om målen bör öka.
- Skolan bör utveckla de individuella utvecklingsplanerna.
- Skolans rektor bör ta ett större ansvar för det pedagogiska ledarskapet och säkerställa att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Skolan bör arbeta för att organisera lärarna så att de har utbildning för den undervisning de bedriver.
- Samverkan mellan förskoleklass och skola bör utvecklas.

Kunskaper

Intervjuer och verksamhetsbesök visar att i samtliga klasser används portfolio som ett sätt att följa elevernas kunskapsresultat. Eleverna har dock svårt att berätta för inspektörerna om syftet med sin portfolio. De säger att portfolion är ett sätt att spara sina arbeten. Läraren avgör ibland vilka arbeten som ska sparas och ibland får de bestämma själva. Sparade arbeten är inte daterade och saknar oftast utvärdering eller beskrivning om varför just detta arbete sparats. Vid Lunnaskolan diagnostiseras och dokumenteras elevernas kunskapsresultat i ämnena engelska, matematik och svenska. De nationella ämnesproven för årskurs 5 i svenska, engelska och matematik genomförs vid skolan. Resultaten av de nationella ämnesproven för årskurs 5 sammanställs och rapporteras till den centrala förvaltningen. Sammanställningen visar att Lunnaskolan inte genomför samtliga delprov vilket innebär att skolornas resultat inte blir jämförbara i kommunen. Resultaten utvärderas inte heller. Bedömning av kunskapsresultaten i övriga ämnen förekommer enligt lärarna, men något system för att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen saknas. Inspektörerna bedömer att skolan måste följa upp elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i förhållande till målen att uppnå i kursplanerna och göra en samlad utvärdering av resultaten.

Vid intervjuer med lärare framkommer att elevernas resultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 oftast inte är kända av övriga lärare på skolan. Resultaten leder inte till att lärarna diskuterar organisation, undervisningssätt eller elevernas möjlighet till inflytande. Ingen av lärarna känner till hur det går för deras elever när de lämnar årskurs 9. Något systematiskt samarbete kring verksamhetens utformning eller progression i elevernas lärande förekommer inte. Inspektörerna bedömer att pedagogisk samverkan mellan grundskolans årskurser bör förbättras för att stödja elevernas långsiktiga lärande och utveckling för att nå målen samt underlätta övergångar.

Skollagen och läroplanen anger att eleverna i grundskolan i takt med stigande ålder och mognad ska ha ett ökat inflytande över sin utbildning och delaktighet i det inre arbetet i skolan. Rektorn är ytterst ansvarig för att läraren utvecklar sina arbetsformer så att elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer gynnas. Av intervjuer och dokumentation framgår att elevernas inflytande över undervisningen vid Lunnaskolan är begränsat. Eleverna kan

mest påverka i vilken ordning de genomför sina uppgifter. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sina arbetsformer så att elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer ökar i takt med stigande ålder och mognad.

En viktig förutsättning för elevinflytande är att eleverna har kännedom om målen för utbildningen. Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet föreskriver vikten av att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer som en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det innebär att skolan måste delge eleverna målen för utbildningen. Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gör är intrycket att eleverna endast i liten omfattning är medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Vid inspektionsbesöket ser inspektörerna inte att målen är tydliggjorda i det dagliga arbetet eller att eleverna ges möjlighet att utvärdera och reflektera över sitt lärande. Inspektörerna bedömer att elevernas kännedom om målen bör öka.

I läroplanen finns angivet att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov samt ha sin utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter och kunskaper. Enligt skollagen och grundskoleförordningen ska alla elever som har svårigheter i sitt skolarbete ges särskilt stöd. Sådant stöd ska i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Vid Lunnaskolan finns utarbetade rutiner för att upptäcka, utreda och sätta in åtgärder för elever i behov av särskilt stöd. Elever i behov av särskilt stöd har enligt lärare och rektor åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer att skolan arbetar för att möta behoven hos elever som har svårigheter i skolarbetet.

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan (IUP) skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Alla elever vid Lunnaskolan har enligt personalen en IUP som redovisar vilka mål som eleven, föräldern respektive läraren anser att eleven ska arbeta med under tiden fram till nästa utvecklingssamtal. Vid skolan används en modell för IUP i årskurserna 1–3 och en i årskurserna 4–5. De individuella utvecklingsplaner inspektörerna tar del av saknar i stor utsträckning mål med anknytning till mål i läroplan och kursplaner och utgör inte ett aktivt verktyg i elevens lärandeprocess enligt lärare och elever. Inspektörerna bedömer att de individuella utvecklingsplaner som upprättas bör utvecklas, främst avseende de framåtsyftande målbeskrivningarna samt på ett mer utförligt sätt omfatta kursplanernas kunskapsmål. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella utvecklingsplanen.

Normer och värden

Utifrån intervjuer och observationer bedömer inspektörerna att eleverna trivs på skolan och att de känner sig trygga. Inspektörerna möter trevliga och hjälpsamma elever som gärna berättar om sin skola och visar inspektörerna tillräta. I skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att eleverna ska känna sig trygga. Skolan arbetar aktivt med värdegrundsfrågorna och utvecklar på så sätt en trygg miljö. Eleverna deltar i klassråd och elevråd och får där arbeta i demokratiska former. Eleverna berättar att elevrådet får bestämma mycket när det gäller miljön på skolan. Inspektörerna bedömer att eleverna ges möjlighet till formellt inflytande.

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot dis-

kriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

Vid inspektionstillfället har Lunnaskolan en likabehandlingsplan. Denna plan kan inte anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som lagen kräver då den exempelvis inte tydligt och konkret anger vilka åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Dessutom saknar planen beskrivning av vilka insatser skolan planerar göra under året. Planen saknar beskrivning av ansvarsfördelning mellan rektorn och övrig personal samt av rutiner om hur händelser och åtgärder dokumenteras.

Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

Planen bör innehålla en planering för personalens kompetensutveckling för att öka medvetenheten om förekomsten av och kunskap om diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Dessutom bör den innehålla en beskrivning av hur barn, elever och personal ska medverka i arbetet med planen samt hur vårdnadshavare ska göras delaktiga i arbetet och hur planen ska göras känd och förankras i hela verksamheten.

Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

Ledning och kvalitetsarbete

För ledningen av Lunnaskolan finns en rektor och en biträdande rektor. Rektorn har utbildning för och erfarenhet av den verksamhet hon bedriver och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Biträdande rektorn har varit i tjänst sedan början av året. Lärarna berättar att skolan under en längre tid saknat biträdande rektor, vilket bidragit till att rektorn haft extra stor arbetsbelastning. De önskar nu ett tydligare pedagogiskt ledarskap och efterlyser att organiserade pedagogiska möten möjliggörs. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med det dagliga arbetet i skolan, men att rektor bör ta ett större ansvar för det pedagogiska ledarskapet och säkerställa att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska bland annat varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, ar-

betet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Lunnaskolan upprättar årligen en skriftlig kvalitetsredovisning. Den senaste kvalitetsredovisningen omfattar år 2006. Kvalitetsredovisningen följer en mall som utarbetats av Härryda kommun och är enligt rektorn baserad på utvärderingar av lärarna. Personalen säger sig dock inte varit delaktiga i skolans kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen är inte ett levande dokument för utvecklingsarbetet på skolan. Inspektörerna noterar exempelvis att det i kvalitetsredovisningen inte finns en samlad bild av elevernas kunskapsresultat. Inspektörerna bedömer därför att kvalitetsredovisningen kan utvecklas att bättre, i enlighet med bestämmelserna, ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Insynen i skolans verksamhet och utomstående möjligheter att bedöma skolans kvalitet försvåras när information saknas. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller kraven i förordningen. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Enligt rektorn har större delen av personalen utbildning för den undervisning de huvudsakligen bedriver. Det förekommer dock att lärare 1–7 i svenska och samhällsorienterande ämnen eller i matematik och naturorienterande ämnen arbetar som klasslärare. Denna organisering resulterar i att lärare undervisar i ämnen där de saknar föreskriven kompetens. Enligt skollagen ska lärare ha en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak bedriver, undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att organisera lärarna så att de har utbildning för den undervisning de bedriver.

Ett syfte med att införa förskoleklass var att förskolan och grundskolan skulle närma sig varandra. Förskolepedagogikens betoning av barnets eget utforskande, lek, omsorg och skapande skulle få genomslag i skolan. Enligt lärarna samverkar förskoleklassen inte med årskurs 1 i det dagliga arbetet, men grupperna planerar att träffa varandra och arbeta tillsammans under vårterminen när de t.ex. går till skogen. Samverkan har förekommit tidigare läsår när antalet barn i grupperna var lägre. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan förskoleklass och skola bör utvecklas för att enligt läroplanen berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

I ämnet hem- och konsumentkunskap finns mål att uppnå för eleverna i årskurs 5. I Lunnaskolans timplan finns inte tid avsatt för hem- och konsumentkunskap i årskurs 5. Enligt rektorn saknar skolan lokaler som möjliggör undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap. Undervisningen är organiserad så att eleverna läser ämnet i årskurs 6. Inspektörerna bedömer att fördelningen av undervisningstiden i Lunnaskolan inte ger eleverna förutsättningar att nå målen för årskurs 5 i hem- och konsumentkunskap.

Skolan har goda förutsättningar i form av stimulerande utomhusmiljö samt har ändamålsenliga lokaler.

Skolan har ett bibliotek som innehåller både facklitteratur och skönlitteratur. Däremot har skolan inte tillgång till någon utbildad bibliotekarie. I varje klassrum finns två datorer.

Datum	Ort
2008-04-01	Göteborg

Ulla-Britt Norin
Tomas Erlandsson